
Volt egyszer egy tejüzem Szombathelyen

Lendvai Emil - 2009-04-16 09:28:51

Tekintélyes alapterületű, zöldellő földterület, néhány tuja, betonútmaradványok, két hagyományos parki pad. Ez a látvány fogadja most a Szombathelyen a Söptei út és az elkerülő út kereszteződésénél lévő körforgalomnál az arra haladókat. Pedig nem is olyan régen még be volt építve a terület, itt volt egykor a város egyik legjelentősebb üzeme, amelyik a helyi lakosság tej- és tejtermékellátását biztosította.

[A régi tejüzem fotó:](#)

Ebből is kiemelkedett a viszonylag korszerű, többszintes főépület, rajta a már messziről látható, kivilágítható Tejüzem felirat a medve (minden bizonnyal a közkedvelt Medve sajtra utaló) emblémával. Ezt az épületet, a többi épületrésszel és egyéb objektumokkal együtt a földdel tették egyenlővé. Hírmondónak maradt valami az üzemi útból és két pad, amelyeken valaha megpihenhettek, cigarettaszünetet tarthattak az ott dolgozók.

Mozgalmas üzemtörténet

A tejüzemnek a magyar tejipar leépülését is szimbolizáló története szorosan összefonódik az egykori Vas Megyei Tejipari Vállalat (VMTV) múltjával, amelyhez Kiss István nyugalmazott főmérnöktől is szereztünk információkat, aki 1958-tól 1996 végéig 38 évet töltött a vállalatnál, illetve annak jogutódjánál. A Vas Megyei Tejipari Vállalat 1955-ben jött létre szombathelyi központtal. Elődje a Nyugat-dunántúli Vaj- és Sajttermelő Nemzeti Vállalat volt. A VMTV 1993-ban alakult át gazdasági társasággá. Ezzel egyidejűleg a sárvári üzemet az akkori ÁVÜ önállósította és privatizálta, a répcelaki sajtgyár és a szombathelyi tejüzem pedig külön-külön alakult át kft-vé. Szombathelyen úgynevezett városellátó üzem működött, amely a fogyasztói tejet és savanyított tejtermékeket, tejfölt, joghurtot, kefirt, ízesített termékeket gyártott. A VMTV vasi üzemei számára évente 130-140 ezer liter tejet vásárolt fel.

Itt volt a Tejüzem fotó: sadness

Az állami felügyelet alatt álló, még három üzemet működtető Vas Megyei Tejipari Vállalat 1993 augusztusában bomlott fel több részre, amelyek külön egységként üzemeltek tovább. A szombathelyi tejüzem a SOLE Rt. belépéséig az MRP, a menedzsment és a termelők tulajdonában Szombathelyi Tejipari Rt-ként működött. A hajdani VMTV-nak nagyjából ezer dolgozója volt, ebből 250-en dolgoztak Szombathelyen. Az 1990-es évek közepére körülbelül 200-an maradtak. Az üzem területén belül a bezárásig termékbolt is működött.

A Szombathelyi Tejipari Rt-ben 1997 októberében szerzett többségi tulajdonrészt a Gala Italia S.p.A. 2000-ben ennek jogutódja Gala Hungária Rt., majd a SOLE Hungária Rt. lett. A szombathelyi tejüzemben 1998 októberéig folyt termelés, ezt követően bezárták. Az ingatlant sokáig árusították, egy részét bérlőknek adták ki. Az új tulajdonosok kilétéről nincs tudomásunk, mivel az ingatlan értékesítésével foglalkozó cég ezt - ki tudja mi okból - titokként kezelte. A répcelaki sajtgyár a francia tulajdonú Pannontej Zrt. üzemeként képviseli még ma is a tejipart Vas megyében.

Már csak a pihenőpadok maradványai állnak fotó: sadness

Megpecsételt sors

Mindenesetre a telephelyet az épületkomplexummal együtt tavalyelőtt elkezdték bontani. Szomorú látvány volt a többszintes épülettömb „eldózerolása”, a magyar ipar múltjának egy darabkája vált az enyészetté. A bontás befejeződött, ma már csak egy üres terület látható az egykor több száz embernek munkát adó üzemnek a helyén. Egy behajtani tilos tábla kiegészítő táblája az egykori üzembejáratnál pedig arra figyelmeztet, hogy csak az ingatlan tulajdonosok hajthatnak be. Ki más, és miért tenné meg?

Kísérteties hasonlóság

A sors keserű játéka, hogy a szombathelyi tejüzem lebontásával szinte egy időben vált a föld felszínével egyenlővé a körmendi körforgalomnál - még a két érintett körforgalomhoz képest elhelyezkedésileg is hasonló helyen fekvő - World Protein gyár (köznyelven sajtgyár). Igaz, ez az üzem nem tudatos lebontással, hanem leégéssel helyeződött múlt időbe, s Bebes István körmendi polgármester közelmúltbeli nyilatkozata szerint ezen a helyen minden bizonnyal „nem kel újra életre”. Az üzem helyén immáron kizöldült a tűzeset után feketévé vált terület, mintegy kárpótlást nyújtva a természetnek.